

Zmluvné právo duševného vlastníctva a zamestnanecký režim

Richard Bednárík

Základ

Zákon č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon v znení neskorších predpisov

Autorské právo = copyright

Potrebné identifikovať predmet ochrany chránený autorským zákonom

Obsah autorského práva

- Výhradné osobnostné práva – § 18 AZ
- Výhradné majetkové práva - § 19 AZ

Licenčné zmluvy (§ 65 a nasl.)

Jednotlivé oblasti

- všeobecná úprava licenčnej zmluvy
- verejná licencia
- zmluva na vydanie diela
- kolektívna licenčná zmluva
- hromadná licenčná zmluva
 - „klasická“ hromadná licenčná zmluva
 - rozšírená hromadná licenčná zmluva
 - multiteritoriálna hromadná licenčná zmluva

Náležitosti licenčnej zmluvy

Licenčnou zmluvou udeľuje autor nadobúdateľovi súhlas na použitie diela.

Pravidelné náležitosti:

- spôsob použitia diela (§ 66)
- rozsah licencie (§ 67)
- čas, na ktorý sa licencia udeľuje alebo spôsob jeho určenia (§ 68)
- odmena alebo spôsob jej určenia, ak nejde o bezodplatné poskytnutie licencie (§ 69)
- dohoda o tom, či je zmluva výhradná alebo nevýhradná (§ 70)
- možnosti nakladania s licenciou (§ 72)

Spôsob použitia diela - § 66

Vymedzené v AZ:

- autorské práva - § 19 ods. 4 (demonštr.)
- práva výkonných umelcov - § 97 ods. 3
- práva výrobcu zvukového záznamu § 109 ods. 3
- práva výrobcu audiovizuálneho záznamu § 118 ods. 3
- práva vysielateľa § 125 ods. 3
- práva k databáze § 133 ods. 3
- osobitné práva k databáze § 135 ods. 1

Ak nemožno určiť zo zmluvy → **licencia udelená na spôsob použitia diela nevyhnutný na dosiahnutie účelu zmluvy**

Limitácia - nemožnosť udelenia licencie na spôsob použitia diela, ktorý nie je v čase uzavretia licenčnej zmluvy známy

Rozsah licencie - § 67

Limity súhlasu

Alternatívy:

1. neobmedzený rozsah
2. obmedzený rozsah

Ak nemožno určiť zo zmluvy:

1. licencia udelená v rozsahu nevyhnutnom na dosiahnutie účelu zmluvy
2. ak nemožno určiť účel zmluvy:
 - územný rozsah – Slovenská republika
 - vecný rozsah – obvyklosť pri danom diele a spôsobe použitia

Čas - trvanie licencie § 68

- maximálne na celú dobu trvania práv k predmetu ochrany
- možnosť všeobecného vymedzenia
 - napr. na celú dobu trvania majetkových práv autora k dielu
- ak nemožno určiť zo zmluvy - **licencia udelená na čas nevyhnutný na dosiahnutie účelu zmluvy**

Odmena

- kategórie:
 - zmluvná odmena
 - primeraná odmena
 - dodatočná odmena
 - náhrada odmeny
- udelenie licencie aj bezodplatne
- ak odmena nie je dohodnutá, aplikuje sa obvyklá odmena! (§ 69 ods. 4)
- rozlíšenie na aktívne a pasívne príjmy

Výhradná a nevýhradná licencia (§ 70)

- výhradná, nevýhradná a „polovýhradná“ licenčná zmluva
- ods. 3 – zmena: ak nie je dohodnuté inak, nadobúdateľ výhradnej licencie je povinný výhradnú licenciu využiť
 - právo na odstúpenie od zmluvy podľa § 73
- uvedené je potrebné zohľadniť pri nastavovaní licenčných zmlúv
- na staré licenčné zmluvy sa bude vzťahovať predchádzajúca právna úprava

Re: Náležitosti licenčnej zmluvy

- pravidelné náležitosti:
 - spôsob použitia diela (§ 66)
 - rozsah licencie (§ 67)
 - čas, na ktorý sa licencia udeľuje alebo spôsob jeho určenia (§ 68)
 - odmena alebo spôsob jej určenia, ak nejde o bezodplatné poskytnutie licencie (§ 69)
 - dohoda o tom, či je zmluva výhradná alebo nevýhradná (§ 70)
 - možnosti nakladania s licenciou (§ 72)

Náležitosti licenčnej zmluvy

- náhodné náležitosti:
 - dohoda o práve na autorské výtlačky (pokiaľ nevyplýva z § 75 ods. 7)
 - dohoda o povinnosti uvádzať meno autora v stanovenom formáte (napr. aj s afiliáciou)
 - dohoda o splatnosti odmeny
 - dohoda o prevzatí diela
 - informačná povinnosť o využití licencie
 - sankcie
 - ...

Kolektívna licenčná zmluva (§ 77)

- uzatvára ich organizácia kolektívnej správy
- písomná forma
- nevýhradná
- **subjekt** - právnická osoba združujúca používateľov
- vznik práv a povinností – len jednotlivým členom odkedy s ňou prejavili súhlas

Hromadná licenčná zmluva (§ 78)

- 3 druhy:
 - „klasická“ HLZ
 - rozšírená HLZ
 - multiteritoriálna HLZ na online použitie hudobných diel
- uzatvára ich organizácia kolektívnej správy
- uzatvorenie hromadnej licenčnej zmluvy prostredníctvom webového sídla za predpokladu, že nevzniká pochybnosť o obsahu zmluvy, totožnosti zmluvných strán a o prejave vôle zmluvných strán

Rozšířená hromadná licenčná zmluva (ECL)

- udelenie licencie k predmetom ochrany zastupovaných aj nezastupovaných autorov
- opt-out princíp
- okrem:
 - nezastupovaných, ktorí ECL vylúčili
 - zastupovaných, ktorí si dohodli menší rozsah zastupovania
- § 80 – spôsoby použitia – aj **sprístupňovanie verejnosti!**

Verejná licencia (§ 76)

- zavedenie označenia verejná licencia, ktorá sa tak stala legislatívnym pojmom
- úprava aj podľa zákona č. 618/2003 Z. z.
- udelenie licencie neurčitému okruhu osôb
- uzavretie zmluvy, keď dôjde ku konaniu, z ktorého možno vyvodit' súhlas s podmienkami licencie
- možnosť aplikácie aj na konania, ktoré nie sú v čase uzatvorenia licenčnej zmluvy známe = výnimka z klasického pravidla pri uzatváraní licenčných zmlúv v súvislosti so spôsobom použitia
- Creative Commons, GNU GPL, EUPL, MIT license ...

Creative Commons Licenses

Attribution
CC BY

Attribution
CC BY -ND

Attribution
Non-Commercial
Share-Alike
CC BY -NC -SA

Attribution
Share-Alike
CC BY -SA

Attribution
Non-Commercial
CC BY -NC

Attribution
Non-Commercial
NoDerivs
CC BY -NC -ND

Vydanie zborníka / časopisu

- V prípade externých autorov je vhodné uzatvorenie licenčnej zmluvy
- Alternatívne vyjadrenie súhlasu s podmienkami publikovania

Licenčná zmluva s vydavateľom

- Aké spôsoby použitia licenčná zmluva obsahuje
- Obmedzenie v ďalšom použití diela
- Odmena a čas

Kniha Vidiecke šľachtické sídla v Spišskej stolici

- Na otvorené sprístupnenie v rámci repozitáru by bol potrebný súhlas spoluautora
- Fotografie – súhlas bol potrebný už pri samotnom vytvorení diela. Potrebné posúdiť rozsah udeleného súhlasu.

Fotografia a jej použitie

- V prípade použitia v publikácií/na internete je potrebné získať súhlas autora
- V prípade starších fotografií je potrebné posúdiť obdobie vzniku a prípadnú autorskoprávnu ochranu

Vytvorenie softvéru

- Je potrebné riešiť formou licenčnej zmluvy (štandardne)
- Prípadne zmluva o dielo – aplikácia zamestnaneckého režimu (§91 ods. 4 AZ) / licenčná zmluva (obchodnoprávny vzťah)
- Autorské právo chráni formu vyjadrenia – zdrojový kód softvéru

Vydanie diela a odmena

- Ide o dohodu zmluvných strán – diskrimináciu v tomto prípade neriešime
- V prípade zamestnaneckého diela rozhoduje zamestnávateľ
- Predaj výtlačkov – záleží, či na základe zmluvy boli odovzdané zamestnávateľovi alebo jednotlivým autorom – následný predaj – otázka oprávnenia a daňové súvislosti

Následné vydanie diela

- Potrebné posúdiť, kto vykonáva práva – zamestnávateľ alebo zamestnanci
- V prípade uplynutia pôvodnej zmluvy k vydaniu diela z autorskoprávneho hľadiska nič nebráni zmeniť vydavateľa pokračovania diela

Použitie diela bez súhlasu autora

- V prípade použitia diel – sprístupnenie celého diela, preklad a následné sprístupnenie – potrebné najskôr získať súhlas – inak zásah do autorských práv
- Zodpovednosť spoločnosti – v prípade ak je porušenie realizované zamestnancom pod vlastným menom spoločnosť priamo zodpovedná nie je

Elektronický slovník

- Osobitné právo k databáze sui generis - § 135 AZ
- Kategória diela – databáza – možný vznik autorského práva k databáze „*Ak je spôsob výberu alebo usporiadanie obsahu databázy výsledkom tvorivej duševnej činnosti autora*“

Technická a grafický úprava

- Potrebné posúdiť, či sú splnené znaky autorského diela
- Technická úprava vo väčšine prípadov nespĺňa predpoklady pre vznik autorských práv
- Grafická úprava – záleží od samotného rozsahu úpravy – možnosť riešiť licenčnou zmluvou

Licencovanie časopisu a licencie Creative Commons

- Výber licencie – z právneho hľadiska je ich aplikácia rovnaká
- V tiráži a podmienkach publikovania by malo byť uvedené označenie licencie a odkaz na podrobné licenčné podmienky
- Formulár na potvrdenie – niekedy je využívaný aj na zaslanie článku a potvrdenie akceptácie licenčných podmienok – môže byť nahradený aj emailom
- Časopis Revue pro právo a technologie

Informace o autorských právech

Časopis Revue pro právo a technologie (dále jen "RPT") přijímá k vydání pouze a výhradně původní, jinde nepublikované příspěvky ("Ingelfinger rule"). Časopis RPT se hlásí k politice Open Access a jedná se o tzv. "zlatý" časopis, který od čísla 10/2014 zveřejňuje příspěvky v režimu "Libre Open Access", tedy pod mezinárodní verzí licence Creative Commons 4.0 Attribution-ShareAlike International, jejíž plný text licenčních podmínek je dostupný na <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode> (dále jen "CC BY-SA 4.0"). (Více informací o licencích Creative Commons zde: <http://creativecommons.org/about>).

Provedením a odsouhlasením autorských korektur, autor souhlasí s tím a bere na vědomí, že jeho příspěvek bude, v případě přijetí k publikaci, zveřejněn pod licencí CC BY-SA 4.0, tedy že bude k příspěvku podáván návrh na uzavření licenční smlouvy k příspěvku ve smyslu § 2373 zákona č 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, směřující vůči neurčitému okruhu osob s tím, že obsah smlouvy bude určen odkazem na veřejně dostupné licenční podmínky CC BY-SA 4.0, které jsou dostupné na <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode>.

Autor je povinen opatřit a ošetřit si práva k příspěvku a případně dílům v něm užitým tak, aby mohl k příspěvku podávat návrh na uzavření licenční smlouvy za výše uvedených licenčních podmínek. Autor si je vědom toho, že odpovídá za újmu, která by porušením této povinnosti mohla vzniknout, včetně nákladů spojených s vedením případných soudních sporů a újmy vzniklé porušením dobrého jména vydavatele časopisu RPT.

Právo archívu digitalizovať

- § 49 AZ Použitie diela na účel archivovania

Právo archívu zverejniť diela

- Potrebne získať súhlas nositeľa práv na sprístupnenie
- Podpis rozšírenej hromadnej licenčnej zmluvy s OKS

Právo archívu udeliť súhlas na použitie

- V zásade nie je možné, archív nevykonáva autorského práva

Diela v archívnom fonde SAV

- Digitalizácia podľa § 49 AZ - knižnica, archív, múzeum alebo škola
- Na širšie použitie je potrebné získať súhlas autora/nositeľa práv

Diela v osobnom fonde vedca

- Na uvedené sa neaplikuje výnimka podľa § 49 AZ
- Možno použiť na interné potreby vedca
- Na širšie použitie je potrebné získať súhlas autora/nositeľa práv

Zaměstnanecký režim podľa AZ

Základné vymedzenie

Zamestnanecké dielo - dielo vytvorené autorom na splnenie povinností vyplývajúcich mu:

- z pracovnoprávneho vzťahu alebo
- z obdobného pracovného vzťahu

Aj dielo vytvorené autorom, ktorý je:

- členom riadiacich, kontrolných alebo dozorných orgánov právnickej osoby
- štatutárnym orgánom právnickej osoby, alebo členom štatutárneho orgánu právnickej osoby
- zamestnancom dočasne prideleným k zamestnávateľovi na výkon práce

Výkon práv

Majetkové práva autora k zamestnaneckému dielu vykonáva vo svojom mene a na svoj účet **zamestnávateľ**

Platí, že **autor udelil súhlas** aj na:

- zverejnenie diela
- označenie diela menom, obchodným menom alebo názvom zamestnávateľa
- dokončenie diela, zmenu diela alebo iný zásah do diela

Podmienky používania zamestnaneckého diela

- Upraví zamestnávateľ
- Môže ponechať interné využívanie za účelom výkonu pracovných úloh bez obmedzení
- Práva sú na strane zamestnávateľa

Zamestnanecký režim a licenčná zmluva

- Na výkon práva zo strany zamestnávateľa nie je potrebné uzatvorenie osobitnej licenčnej zmluvy

Ďakujem za pozornosť!

JUDr. Richard Bednárík, PhD.
bednariksk@gmail.com

Ústredná knižnica SAV
richard.bednarik@savba.sk